

El procés de composició textual

Respostes a les activitats

- 1
 - a) **Receptor:** el professor de filosofia que ens examina.
Codi: la llengua emprada, suposem que és el català.
Canal: el paper en què escrivim.
Context: l'avaluació d'una matèria.
Missatge: el contingut que ens demana la prova.
 - b) **Receptor:** tots els membres de la comunitat educativa de l'institut, especialment l'alumnat.
Codi: la llengua que hem emprat per escriure'l.
Canal: el full on l'anunciem.
Context: l'institut.
Missatge: en què consisteix el concert.
 - c) **Receptor:** l'empresa a la qual fem la reclamació.
Codi: la llengua emprada.
Canal: un full si és per escrit o un document multimèdia si és a través d'Internet.
Context: reclamació formal.
Missatge: el contingut de la reclamació.
 - d) **Receptor:** primer, el periodista que la rep i, més endavant, si es publica, els lectors del diari.
Codi: la llengua d'ús del diari.
Canal: el paper si l'enviem per correu i el document multimèdia si l'enviem per Internet.
Context: text periodístic argumentatiu.
Missatge: el contingut de la reclamació.
 - e) **Receptor:** la persona que viu amb nosaltres.
Codi: la llengua d'ús.
Canal: el paper o la pissarra on l'escrivim.
Context: àmbit col·loquial i familiar.
Missatge: «No hi ha iogurts a casa».
 - f) **Receptor:** l'empresa o institució que organitza el concurs.
Codi: la llengua d'ús.
Canal: el paper si l'enviem per carta o el document multimèdia si ho fem via Internet.
Context: inscripció formal.
Missatge: voluntat d'inscriure's al concurs.
- 2
 - a) **Tu:** Em passes la sal?
Vós: Em passeu la sal?
Vostè: Em passa la sal?
 - b) **Tu:** T'ha caigut aquest paper a terra.
Vós: Us ha caigut aquest paper a terra.
Vostè: Li ha caigut aquest paper a terra.
 - c) **Tu:** Ets el gerent de la teva empresa?
Vós: Sou el gerent de la vostra empresa?
Vostè: És el gerent de la seva empresa?
- 3 Resposta oberta.
- 4 Resposta oberta.

5 La mosca sempre té un pla per evitar el matamosques

Un equip dels Estats Units explica la tècnica de fugida dels dípters

Joaquim Elcacho

Barcelona

Investigadors de l'Institut de Tecnologia de Califòrnia (EUA) han fet servir imatges digitals d'alta velocitat i resolució de mosques de la fruita (*Drosophila melanogaster*) per descobrir **per què** (*preposició «per» + «què» interrogatiu: no és ni marcador ni connector*) aquesta espècie —i possiblement la mosca comuna, *Musca domestica*— és tan hàbil **a l'hora de** (*marcador temporal*) fugir dels cops dels matamosques. L'estudi, publicat a la revista *Current Biology*, explica científicament el que molts humans han comprovat per experiència pròpia: les mosques **sempre** (*marcador temporal*) estan preparades per fugir **just** (*marcador locatiu*) per la banda contrària d'**on** (*marcador locatiu*) hi ha l'amenaçador matamosques.

Segons (*connector per encetar tema nou*) els intrèpids investigadors californians, el cervell de la mosca calcula **en tot moment** (*marcador temporal*) la localització de la possible amenaça i prepara un pla de fugida flexible situant les potes i les ales en posició per emprendre el vol en la direcció més adequada.

Si (*marcador condicional*) l'amenaça és frontal, la mosca mou les potes intermèdies i tira el cos cap enrere, amb una habilitat idèntica a la dels avions militars, capaços de fer grans *loopings*, **tal com** (*connector per posar èmfasi en un tema*) ha apuntat el diari francès *Libération* en un vídeo de la seva pàgina web.

Si (*marcador condicional*) l'amenaça procedeix d'un lateral, la mosca manté les potes del mig parades, **però** (*marcador adversatiu*) inclina tot el cos en la direcció oposada **abans d'** (*marcador temporal*) emprendre el vol de fugida. La mosca té un camp de visió de gairebé 360 graus i el procés de reacció té lloc en uns 100 mil·lisegons.

Després de (*marcador temporal*) molts experiments, l'equip de Michael Dickinson —que no sembla que aspiri al premi Nobel— suggereix un mètode òptim per aconseguir caçar una mosca. «És millor no dirigir-se al punt on hi ha la mosca, sinó una mica més cap on es creu que saltarà quan vegi venir el matamosques», conclou el científic.

- 6
- a) És evident que **es** troba en una situació **difícil**.
 - b) La gent cridava «**ohhh!**».
 - c) **M'**ha dit que **ma** mare ha **covat** l'arròs.
 - d) **Em** sembla a **mi** que **m'hi he de** dedicar **més** estona per aconseguir-ho.
 - e) Sempre **s'ho** posa difícil.
 - f) **El que és** / **Allò** important és tenir **prou** gent convocada.
 - g) L'**anàlisi sintàctica** que hem fet a classe ens ha servit d'exemple.
 - h) No té **llapis**.
 - i) **Fins i tot plovent** / **encara que plogui** anirem d'excursió.
 - j) Li va dir que **sí perquè** tenia **son**.
 - k) Telefona-li quan tornis a casa.
 - l) Estic cansat **que** sempre em diguis el mateix.
 - m) M'han dit que **bullo** massa la sopa.
 - n) Li **ho** va dir i es va ofendre.
 - o) Els bandolers volien **defensar** el seu honor.
 - p) Cal donar-**los** totes les indicacions per escrit.
 - q) Això els **ho** enviarem el mes de **setembre**.
 - r) Al pessebre hi ha d'**haver** un caganer.

Error que el corrector no identifica: per exemple, els monosíl·labs **és** o **mà** no els assenyala, perquè l'accent és diacrític i no sap quin ús en fem en el nostre text. I construccions sintàctiques errònies com **m'hi tinc que dedicar** tampoc no les detecta, perquè els mots que la formen són del tot correctes de manera aïllada, però no sap que la construcció és incorrecta.

Error que el corrector sí que identifica: ens marcaria mots aïllats mal escrits com ara **difícila**, **lograr-ho** o **prouta**, perquè no pertanyen al diccionari de la llengua i, per tant, no els reconeix com a normatius.

- 7 Resposta oberta.

Les propietats del text

Respostes a les activitats

- 1
 - a) Vam quedar a la porta del cine però **allà** no hi eres.
 - b) Jo he esmorzat un cafè amb llet i la Maria un tallat.
 - c) Estic llegint una novel·la de Narcís Oller, tinc ganes de llegir-**ne** una altra d'**aquest autor**.
 - d) Potser ell té gana però jo no **en** tinc.
- 2
 - a) Veig **la** Maria una mica trista, heu de donar-li el **suport necessari**.
 - b) Sé que **he de** fer la feina, però sempre em fa mandra!
 - c) Va quedar-se castigat, **perquè / ja que** havia tingut una mala **actitud** a classe.
 - d) No hi ha **prou** voluntaris: **hauré de** decidir jo qui hi participarà.
 - e) Hi ha un cartell que diu: «**tanqueu** la porta» però ningú **en** fa cas.
 - f) Els alumnes de **4t** estan a punt d'acabar **el primer examen** de llengua.
- 3 Resposta oberta.
- 4 Resposta oberta.
- 5 Resposta oberta.

Respostes al qüestionari

- 1 Vegeu la pàgina 178, primera línia del primer paràgraf.
- 2 Vegeu la pàgina 178, primera línia del tercer paràgraf.
- 3 Vegeu la pàgina 180, segona línia del primer paràgraf.
- 4 Vegeu la pàgina 180, cinquena línia del primer paràgraf.
- 5 Vegeu la pàgina 180, primera línia del tercer paràgraf.
- 6 Vegeu la pàgina 182, primera línia del segon paràgraf (després d'Activitat 4).
- 7 Vegeu la pàgina 183, tercera línia del primer paràgraf.
- 8 Vegeu la pàgina 185, tercera línia del tercer paràgraf.
- 9 Vegeu la pàgina 185, primera línia del primer paràgraf.
- 10 Vegeu la pàgina 185, onzena línia del tercer paràgraf.